

Chychyрко Sergey, Associate Professor of Constitutional and Administrative Law of the National Transport University, e-mail: nataw@i.ua, tel. +30442805327, Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova str., 1, of. 415.

Denysyuk Elena, Researcher, Assistant Professor of Constitutional and Administrative Law of the National Transport University, e-mail: yurd2010@mail.ru, tel. +30442805327, Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova str. , 1, of. 415.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Воркут Тетяна Анатоліївна, доктор технічних наук, професор, Національний транспортний університет, м.Київ, Україна.

Хрімлі Олександр Геннадійович, суддя Київського апеляційного адміністративного суду, м. Київ, Україна.

REVIEWER:

Vorkut Tatiana, Doctor of Engineering, Professor, National Transport University, Kyiv, Ukraine.

Hrimli Alexander, a judge of the Kyiv Appeal Administrative Court, Kyiv, Ukraine.

УДК 338.27: 625.76

UDK 338.27: 625.76

АНАЛІЗ КРИТЕРІЇВ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ КОНТРАКТІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Шкарівська Н.Ю., Національний транспортний університет, Київ, Україна

ANALYSIS CRITERIA FOR EVALUATION THE EFFECTIVENESS OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP CONTRACTS

Shkarivska N.Y., National Transport University, Kyiv, Ukraine

АНАЛИЗ КРИТЕРИЕВ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ КОНТРАКТОВ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Шкаровская Н.Ю., Национальный транспортный университет, Киев, Украина

Постановка проблеми. Державно-приватне партнерство (ДПП) – це складна форма взаємодії держави та приватного сектору, що має комплексний характер та вимагає певних методик і підходів управління, а також введення нових стандартів оцінки результатів такої взаємодії. Забезпечення ефективної взаємодії держави та приватних партнерів передбачає розуміння, дослідження та уявлення сутності основних критеріїв оцінки укладання контрактів ДПП.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами впровадження контрактів в умовах ДПП займалися такі науковці як Бондар Н.М., Варнавський В.Г., Холмес С. (Holmes, S.), Хантер Е. (Hunter, E.), Рован К (Rowan K.), Батчикова С.А., Сич Є. М., Жулин О.В., Базилюк А.В. [1,2,3,9,10]. Проте в дорожньої галузі досліджень по цій тематиці не достатньо.

Постановка завдання. Метою статті є визначення основних економічних критеріїв оцінки ефективності контрактів ДПП.

Виклад основного матеріалу. Останні роки для більшості держав стали періодом боротьби за ефективність економічного розвитку та підвищення рівня конкурентоспроможності через розвиток національної інфраструктури. В результаті цього відбулося посилення інтересу держави до приватних підприємств з метою використання їх потенціалу для фінансування, створення й реалізації спеціальних проектів, спрямованих на розвиток інфраструктури. Це призвело до появи нового напрямку – державно-приватного партнерства [9].

Державно-приватне партнерство розглядають як один з ефективних механізмів поповнення дефіциту коштів для розвитку інфраструктури. Характерною ознакою таких відносин є контракти ДПП в яких чітко обумовлені умови взаємодії державного і приватного сектора, що передбачає повну

або часткову передачу суб'єктам приватного сектора відповідальності за надання послуг на умовах адекватного і справедливого поділу ризиків і вигод, а також контроль з боку держави [5,4,2].

Світовий досвід реалізації контрактів ДПП показує, що серйозною проблемою в процесі оцінки ефективності таких контрактів є узгодження інтересів сторін, які ставлять перед собою дуже суперечливі цілі:

- отримати додатковий дохід або максимальний прибуток на вкладений капітал;
- збільшити надходження до бюджету;
- підвищити рівень доходів;
- забезпечити відкритість зовнішньоекономічних зв'язків та ефективну участь у міжнародному поділі праці і т.д.

Однак, як свідчить практика, ефективність впровадження контрактів ДПП залежить від його привабливості для приватного інвестора та замовника. Оцінку привабливості контрактів ДПП можна виконати за допомогою технічних та економічних показників. Разом з тим, оцінка ефективності партнерських відносин та контрактів державно-приватного партнерства може мати складну та різну для кожного з учасників природу, носити неоднозначний характер і включати різноманітні кількісні та якісні критерії [5,6].

Критерії для оцінки ефективності контрактів державно-приватного партнерства повинні відповідати наступним параметрам [2,5,6]:

- значимість (критерій повинен характеризувати значиму сторону діяльності);
- вимірюваність (критерій повинен піддаватися кількісному вимірюванню);
- однозначність (критерій повинен мати чітке визначення і однозначну методику розрахунку);
- практичність (процедура розрахунку критерію не повинна вимагати притягнення значних ресурсів);
- унікальність (критерії не повинні повністю або частково дублювати один одного);
- результативність (критерії повинні характеризувати результати діяльності компанії, а не компанію в загальному).

До якісних критеріїв оцінки ефективності контрактів можна віднести:

- наявність приватного інвестора,
- стратегічна важливість проекту,
- наявність позитивних соціальних ефектів,
- неможливість реалізації проекту без державної підтримки,
- позитивний висновок експертів.

Кількісні критерії орієнтовані на оцінку привабливості контракту ДПП з точки зору його економічної сторони. Оцінку контракту можна провести виходячи з чотирьох основних критеріїв [3,4,5].

1. Доцільність проекту і його економічна обґрунтованість (Feasibility study). Реалізовувати контракт ДПП має сенс, тільки тоді, коли він економічно обґрунтований. При здійсненні оцінки економічної життєздатності контракту виділяють різні форми для використання бюджетних засобів. Основним визначенням економічної життєздатності є перевищення прибутку над витратами. У загальному випадку витрати аналогічні фінансовим витратам. Економічна вигода це міра корисності послуг зазначених в контракті, які будуть надані населенню. Доходи, які буде генерувати контракт – це нижня оцінка вигод. Іншими словами, вигоди можуть бути значно вище. Наприклад, вигоди від будівництва платної дороги можуть перевищувати доходи від зборів за проїзд (у тому числі за рахунок підвищення економічної активності в регіоні). Аналіз економічної життєздатності може включати аналіз «витрати-ефективність» (*cost-effectiveness*) для визначення, чи є контракт найменш витратним для досягнення заданих цілей. Відповідність цим критеріям є необхідною умовою для всіх значущих державних інвестиційних проектів. Рівність витрат і попиту, зроблені в процесі експертизи економічної життєздатності контракту, є початковим кроком у процесі фінансового моделювання та аналізу «ціна -якість».

2. Ринкова життєздатність контракту (Commercial viability). Після встановлення, що контракт є доцільним, наступним кроком буде визначення привабливості контракту ДПП. Чи будуть приватні сторони зацікавлені взяти участь в даному контракті? У загальному випадку, приватні інвестори визнають контракт привабливим, якщо він має достатню прибутковість і вимагає від приватного партнера нести тільки обґрунтований ризик. Оцінка прибутковості включає фінансовий

аналіз – побудову фінансової моделі, зіставлення грошових потоків контракту, оцінку прибутковості і фінансову стійкість. У випадку коли збори від користувачів контракту перевищують витрати та необхідний ринковий рівень прибутковості капіталу, контракт вважається комерційно привабливим (за умови розумності ризиків).

3. *Оцінка «ціна-якість» для контракту ДПП (Value for money)*. Тобто досягнення оптимального співвідношення між вигодами та витратами контракту, при наданні якісних послуг споживачам. Важливим є оцінка ризиків затягування термінів та перевищення витрат по бюджету, характерних для контрактів з бюджетним фінансуванням. Аналіз «ціна-якість» описується як одночасне досягнення трьох вимог: економічності, результативності та ефективності. Принцип «економічності» (economy) передбачає мінімально можливі витрати ресурсів при достатній якості результату, «результативність» (effectiveness) характеризує досягнення бажаних результатів, а «ефективність» (efficiency) - одержання максимально можливого результату, виходячи з наявних ресурсів [7,5,9].

4. *Фіскальна відповідальність (Fiscal responsibility)*. Пропонований контракт ДПП може бути доцільним і економічно життєздатним, однак, держава, здійснюючи інвестиції, має вирішити чи буде проект ДПП «підйомним по засобам» для держави і фіскально відповідальним, згідно з його бюджетними обмеженнями. Щоб не потрапити в цю пастку, уряду необхідно оцінити бюджетну доступність при оцінці контракту ДПП. Фіскальні витрати можуть бути виміряні різними способами:

- оцінка щорічних виплат - суми, які держава планує заплатити протягом кожного року періоду контракту, виходячи з найбільш ймовірних результатів проекту.
- чиста приведена вартість платежів - якщо держава пов'язана з потоком платежів протягом усього періоду контракту (такі як плата за доступність) часто допомагають розрахувати чисту теперішню вартість цього потоку платежів. Ця оцінка показує загальні державні зобов'язання по контракту і часто використовується у фінансовий звітності і аналізі (оцінка боргової стійкості контракту). Розрахунок чистої проведеної вартості вимагає вибору відповідного рівня дисконтування, а вибір рівня дисконтування при оцінці контракту ДПП викликає великі суперечки.

Крім того ефективність контракту можна оцінити за допомогою таких економічних показників як [4]:

1. *Чиста приведена вартість (Net Present Value, NPV)*. NPV характеризує перевищення сумарних грошових надходжень над сумарними витратами для даного контракту з урахуванням нерівноцінності витрат і результатів, що відносяться до різних моментів часу:

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{NCF_k}{(1+r_k)^k} - \sum_{j=1}^m \frac{I_j}{(1+r_j)^j}, \quad (1)$$

де n – прогнозний період;

k – рік у прогнозному періоді;

NCF_k – чистий операційний потік коштів (доходи) у рік k;

r_k – річна ставка дисконту в рік k;

m – кількість років, протягом яких планується інвестування в проект;

j – рік, у якому здійснюється інвестування;

I_j – інвестиції (витрати) у рік j;

r_j – річна ставка дисконту в рік j

Контракт визнається ефективним з точки зору приватного інвестора якщо він має позитивне значення NPV. Чим вище це значення, тим ефективнішим вважається контракт.

2. *Показник індексу прибутковості (Profitability Index – PI)*, який показує співвідношення доходів і витрат при здійсненні ДПП та визначається за формулою:

$$PI = \frac{\sum_{k=1}^n \frac{NCF_k}{(1+r_k)^k}}{\sum_{j=1}^m \frac{I_j}{(1+r_j)^j}}, \quad (2)$$

де n – прогнозний період;
 k – рік у прогнозному періоді;
 NCF_k – чистий операційний потік коштів (доходи) у рік k ;
 r_k – річна ставка дисконту в рік k ;
 m – кількість років, протягом яких планується інвестування;
 j – рік, у якому здійснюється інвестування;
 I_j – інвестиції (витрати) у рік j ;
 r_j – річна ставка дисконту в рік j

PI вказує, наскільки дисконтовані грошові потоки покривають дисконтовані інвестиції. Чим більше PI, тим ефективнішим вважається контракт.

3. *Внутрішня норма рентабельності (Internal Rate of Return – IRR)* – відображає прибутковість, яку забезпечують інвестиції в конкретний контракт:

$$\sum_{k=1}^n \frac{NCF_k}{(1 + IRR)^k} = I_0, \quad (3)$$

де n – прогнозний період;
 k – рік у прогнозному періоді;

IRR – значення ставки дисконтування, при якому поточне значення витрат дорівнює поточному значенню доходів, або значення показника дисконту, при якому забезпечується нульове значення чистого поточного значення інвестиційних вкладень;

NCF_k – чистий операційний грошовий потік (доходи) у рік k ;
 I_0 – сума початкових інвестицій.

Порівнявши цю прибутковість із вартістю капіталу, можна зробити висновок про фінансову ефективність контракту і доцільність його реалізації з точки зору окупності інвестицій. Ефективні з фінансової точки зору проекти повинні мати прибутковість (IRR) вище, ніж вартість капіталу, що інвестується в них; чим вище IRR, тим ефективнішим вважається контракт.

4. *Дисконтований період окупності (Discounted Payback Period – DPP)* – мінімальний період, за який окупаються первинні інвестиції:

$$DPP = T + \frac{CF_{T+1}^A}{CF_{T+1}^D}, \quad (4)$$

де T – період, у якому накопичений дисконтований чистий грошовий потік останній раз приймає негативне значення;

CF_{T+1}^A – накопичений дисконтований чистий грошовий потік у періоді T ;

CF_{T+1}^D – дисконтований чистий грошовий потік у періоді $T+1$.

Дисконтований період окупності дає змогу визначити, який проміжок часу необхідний для того, щоб відшкодувати початкові інвестиції з урахуванням часу.

Питання ефективності контрактів ДПП розглядають окремо на стадії *ex-ante* (до підписання контракту – відбір і порівняння альтернатив, VfM-перевірка) і на стадії *ex-post* (контроль виконання контракту, відповідність проекту цілям, закладеним у нього державою). У разі вибору варіанта ДПП та укладання відповідних контрактів на перший план виходить завдання управління ефективністю, шляхи вирішення якої повинні бути закладені в контракті ще на стадії його розробки [1,6,7].

Висновки та перспективи подальших розвідок. В Україні протягом 2010–2013 рр. прийнято низку нормативних документів щодо методик і процедур, пов'язаних з аналізом ефективності здійснення державно-приватного партнерства [8]. Проте, на жаль на сьогоднішній день в нашій країні не існує чітких теоретичних основ взаємодії держави з приватними інвесторами та не сформований алгоритм оцінки ефективності контрактів ДПП, який дозволяє визначити доцільність та обґрунтованість контракту, а також найкращу форму для його реалізації. Виходячи з цього основною метою мого дисертаційного дослідження буде розробка методики кількісної оцінки привабливості контрактів ДПП, яка потребує використання відповідних теоретичних основ, а саме: кількісна оцінка

здійснюється як для замовника так і для інвестора, для здійснення кількісної оцінки використовуються лише економічні показники, вона може бути диференційована в залежності від типу контракту (короткострокові, довгострокові) та від кількості предметів контракту (простих, комплексних та інші).

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Батчикова С.А, Эффективность государственного управления / Батчикова С.А, Глазьева С.Ю, – М.: Изд. АО «Консалтбанкир», 1998 – с.73,79.
2. Сич Є.М., Партнерство як основа розвитку відносин у сучасних соціально-економічних системах / Сич Є.М., Вдовенко Ю.С. – Збірник наукових праць Київського університету економіки і технологій транспорту: Серія «Економіка і управління». Вип. № 9, К.: КУЕТТ, – 2007, с. 198-202.
3. Бондар Н.М. Світовий досвід державно-приватного партнерства у транспортній галузі [Електронний ресурс] / Бондар Н.М. // Світовий досвід державно-приватного партнерства у транспортній галузі – Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" – 2010 – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>
4. Виленский П.Л. Оценка Эффективности инвестиционных проектов / Виленский П.Л., Лившиц В.Н., Смоляк С.А. Теория и практика: Учеб. пособие 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело, 2002 – с. 274-345
5. Габдуллина Э.И. Оценка эффективности проектов ГЧП как механизма взаимодействия власти и бизнеса в регионе. [Електронний ресурс] / Габдуллина Э.И // Оценка эффективности проектов ГЧП как механизма взаимодействия власти и бизнеса в регионе – Электронный научный журнал «Современные проблемы науки и образования», Вип.№2, 2012 – Режим доступа: www.science-education.ru/pdf/2012/2/314.pdf
6. Проваленова Н.В. Эффективность применения механизмов государственно-частного партнерства в сфере услуг / Проваленова Н.В. – Казанский Издательский Дом, Казанская наука. № 10 – 2011, с. 118-121.
7. Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов [Електронний ресурс] // Официальное издание – М.: ОАО НПО Изд. «Экономика», 2-я редакция – 2000, с 452-487 – Режим доступа: http://www.complexdoc.ru/ntdpdf/483870/metodicheskie_rekomendatsii_po_otsenke_effektivnosti_in_vestitsionnykh_proek.pdf
8. Програма економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [Електронний ресурс] // Президент України; Указ, План від 12.03.2013 № 128/2013 – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>
9. Королев В.А. Государственно-частное партнёрство: теория и практика / Королев В.А., Клименко А.В., Варнавский В.Г. – М.: Издательский дом ГУ-ВШЭ – 2010, с.12- 18
10. Базилюк А.В. Державне регулювання та контроль за тарифною політикою на ринку платних автомобільних доріг / Базилюк А.В., Жулин О.В. – Вісник Національного транспортного університету в 2-х частинах: Ч.1. – К.: НТУ – Вип. 15, 2007– с. 168 – 174.

REFERENCES

1. Batchykova S.A, Hlazeva S.Iu. *Effektivnost gosudarstvennogo upravleniya* [Efficiency of state management]. Moscow, АО «Konsaltbankir» Publ.,1998. 73,79 p.
2. Sych Ie.M., Vdovenko Iu.S.. *Partnerstvo yak osnova rozvytku vidnosyn u suchasnykh sotsialno-ekonomichnykh systemakh* [Partnership as a basis for the development of relations in the contemporary socio-economic systems]. Collection of scientific works of Kyiv University Economics and Technology of Transport: Series "Economics and Management", issue 9, K.: KUETT, 2007. 198-202 p.
3. Bondar N.M. *Svitovyi dosvid derzhavno-pryvatnoho partnerstva u transportnii haluzi* [World experience of public-private partnerships in the transport sector] [Electronic resource]: Web-site: <http://www.economy.nayka.com.ua>
4. Vylenskyi P.L., Lyvshyts V.N., Smoliak S.A *Efektivnosty ynvestytsyonnykh projektov* [Efficiency estimation of investment projects]. Theory and practice: Study Guide, issue 2nd, Moscow, Delo Publ, 2002, pp. 274-345
5. Habdullyna Э.У. *Otsenka efektyvnosti projektov HChP kak mekhanyzma vzaymodeistviya vlasty y byznesa v rehyone* [The Project evaluation of the effectiveness PPP as mechanism interactions authorities and business in the region]. [Electronic resource]. *Elektronnyi nauchnyi zhurnal «Sovremennye problemy nauky y obrazovaniya»*, Vyp.№2, 2012, Available at: www.science-education.ru/pdf/2012/2/314.pdf

6. Provalenova N.V. *Effektivnost prymeneniya mekhanizmov hosudarstvenno-chastnoho partnerstva v sfere usluh* [Effectiveness of public-private partnership in the field services]. Kazan Publishing House, The Kazan Science №10, 2011, pp. 118-121.

7. *Metodycheskiye rekomendatsyy po otsenke effektivnosti ynvestytsyonnykh proektov* [Methodical recommendations for evaluating the effectiveness the investment projects]. [Electronic resource]. Moscow. issue 2-nd, "Economy" Publ., pp. 452-487, Available at: http://www.complexdoc.ru/ntdpdf/483870/metodycheskie_rekomendatsii_po_otsenke_effektivnosti_investitsionnykh_proek.pdf

8. *Prohrama ekonomichnykh reform na 2010-2014 roky «Zamozhne suspilstvo, konkurentospromozhna ekonomika, efektyvna derzhava»* [The Economic Reform Program for 2010-2014 «Prosperous Society, Competitive Economy, Effective State»]. [Electronic resource]. *Prezydent Ukrainy; Ukaz, Plan vid 12.03.2013 № 128/2013*, Available at: <http://www.president.gov.ua>

9. Korolev V.A., Klymenko A.V., Varnavskiy V.H. *Hosudarstvenno-chastnoe partnĕrstvo: teoriya y praktyka* [Public-Private Partnerships: Theory and Practice]. Moscow, Publishing House HSE, 2010, pp.12-18

10. Bazyliuk A.V., Zhulyn O.V., *Derzhavne rehuliuвання ta kontrol za taryfnoiu politykoiu na rynku platnykh avtomobilnykh dorih* [Government regulation and control of the tariff policy on the market toll highways]. Visnyk of National Transport University, 2 parts, Part 1, KyivNTU, 2007, issue 15, pp. 68 - 174.

РЕФЕРАТ

Шкарівська Н.Ю. Аналіз критеріїв оцінки ефективності контрактів державно-приватного партнерства./ Н.Ю. Шкарівська // *Управління проектами, системний аналіз і логістика* – К: НТУ – 2013 – Вип. 11.

В статті розглянуто та узагальнено основні критерії оцінки укладання контрактів державно-приватного партнерства в дорожній галузі.

Об'єкт дослідження – контракти ДПП в дорожній галузі.

Мета роботи – проаналізувати основні критерії оцінки для ефективного укладання контрактів ДПП.

Методи дослідження – аналіз літературних та статистичних даних, системний аналіз.

Автором проведений аналіз світового досвіду впровадження контрактів ДПП та було виявлено, що забезпечення ефективної взаємодії держави та приватних партнерів передбачає розуміння, дослідження та уявлення сутності основних критеріїв оцінки укладання контрактів ДПП. Привабливість контракту повинна визначатись як для замовника так і для приватного інвестора та базуватись на технічних та економічних показниках. Ефективність укладання контрактів ДПП повинна забезпечувати співвідношення витрат і якісних результатів. Результати і витрати можуть носити складний і багатовимірний характер та виявляти в різноманітних кількісних і якісних критеріях. Критерії для оцінки ефективності контрактів державно-приватного партнерства повинні відповідати наступним принципам: значимість, вимірюваність, однозначність, практичність, унікальність, результативність. Економічним критерієм обґрунтованості контракту ДПП, є позитивна чиста приведена вартість (*Net Present Value*), розрахована на використання відповідної економічної облікової ставки. Питання ефективності контрактів ДПП розглядають окремо на стадії *ex-ante* (до підписання контракту – відбір і порівняння альтернатив, VІМ-перевірка) і на стадії *ex-post* (контроль виконання контракту, відповідність проекту цілям, закладеним у нього державою).

Протягом 2010-2013 р.р. в Україні було прийнято низку нормативних документів, методик та процедур пов'язаних з реалізацією державно-приватного партнерства водночас, вони не забезпечують приватного інвестора необхідними гарантіями щодо виконання зобов'язань з боку держави, таким чином створюючи ризики для ефективного виконання контракту загалом.

Результати статті можуть бути використані для розробки методики кількісної оцінки привабливості контрактів ДПП для замовника та приватного інвестора.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО, ДПП, КРИТЕРІЇ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ, ПРИБУТОК, ДЕФЦИТ КОШТІВ.

ABSTRACT

Shkarivska N. Y. Analysis of criteria for evaluating the effectiveness of public-private partnership contracts. Management of projects, system analysis and logistics. Kyiv. National Transport University. 2013. Vol. 11.

The article reviewed and summarized the main criteria for assessing the contracting of public-private partnerships in the road sector.

Object of study – PPP contracts in the road sector.

Purpose of work – to examine the main evaluation criteria for effective contracting PPPs.

Research methods – the literature and statistical data analysis, systems analysis.

The author has analyzed the global implementation experience of PPP contracts and was found that ensure effective interaction of the state and private partners provides insight, research and presentation of the the nature criteria of PPP contracts. The appeal must be defined as a contract for the customer and for the private investor and based on technical and economic indicators. The effectiveness of PPP contracts should provide the cost and quality results. Results and expenses can carry complex and multi-dimensional nature and manifest itself in a variety of quantitative and qualitative criteria. Criteria for evaluating the effectiveness of contracting public-private partnership must comply with the following principles: relevance, measurability, simplicity, practicality, originality, effectiveness. The economic criterion validity of the PPP contract is a positive NPV (*Net Present Value*), designed for the use of appropriate economic discount rate. Question the effectiveness of PPP contracts to examine separately under *ex-ante* (before the signing of contracts – the selection and comparison of alternatives, VfM- test) and at the stage of *ex-post* (monitoring of the contract, the project's objectives laid down in his state).

During 2010-2013 Ukraine has adopted a number of regulations, policies and procedures related to the implementation of public- private partnership at the same time, they do not provide the necessary guarantees to private investors to implement the obligations of the state, thus creating risks for the efficient performance of the contract as a whole.

The results of the article can be used to develop methods of quantitative evaluation of attractiveness of PPP contracts for the customer and a private investor.

KEY WORDS: PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP, PPP, CRITERIA PERFORMANCE, ECONOMIC INDICATORS, PROFIT SHORTFALL.

РЕФЕРАТ

Шкаровская Н.Ю. Анализ критериев оценки эффективности контрактов государственно-частного партнерства. / Н.Ю. Шкаровская // Управление проектами, системный анализ и логистика – К: НТУ – 2013 – Вып. 11.

В статье рассмотрены и обобщены основные критерии оценки заключения контрактов государственно-частного партнерства в дорожной отрасли.

Объект исследования – контракты ГЧП в дорожной отрасли.

Цель работы – проанализировать основные критерии оценки для эффективного заключения контрактов ГЧП.

Методы исследования – анализ литературных и статистических данных, системный анализ.

Автором проведен анализ мирового опыта внедрения контрактов ГЧП и было обнаружено, что обеспечение эффективного взаимодействия государства и частных партнеров предполагает понимание, исследования и представления сущности основных критериев оценки заключения контрактов ГЧП. Привлекательность контракта должна определяться как для заказчика так и для частного инвестора и базироваться на технических и экономических показателях. Эффективность заключения контрактов ГЧП должна обеспечивать соотношение затрат и качественных результатов. Результаты и затраты могут носить сложный и многомерный характер и проявляться в различных количественных и качественных критериях. Критерии для оценки эффективности контрактов государственно-частного партнерства должны соответствовать следующим принципам: значимость, измеримость, однозначность, практичность, уникальность, результативность. Экономическим критерием обоснованности контракта ГЧП, является положительная чистая приведенная стоимость (*Net Present Value*), рассчитана на использование соответствующей экономической учетной ставки. Вопрос эффективности контрактов ГЧП рассматривают отдельно на стадии *ex-ante* (до подписания контракте – отбор и сравнение альтернатив, VfM - проверка) и на стадии *ex-post* (контроль выполнения контракта, соответствие проекта целям, заложенным в него государством).

В течение 2010-2013 г.г. в Украине были приняты нормативные документы, методики и процедуры связанные с реализацией государственно-частного партнерства, но они не обеспечивают частного инвестора необходимыми гарантиями выполнения обязательств со стороны государства, создавая риски для эффективного выполнения контракта в целом.

Результаты статьи могут быть использованы для разработки методики количественной оценки привлекательности контрактов ГЧП для заказчика и частного инвестора.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОЕ ПАРТНЕРСТВО, ГЧП , КРИТЕРИИ, ЭФФЕКТИВНОСТЬ, ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ, ПРИБЫЛЬ, ДЕФИЦИТ СРЕДСТВ.

АВТОРИ:

Шкарівська Наталія Юріївна, аспірант, Національний транспортний університет, аспірант кафедри організації виробництва, e-mail: shkarovskaya.nat@mail.ru, тел. +380975074546, Україна, 01010, м.Київ, вул.Суворова, 1, к.206.

AUTHOR:

Shkarivska Natalia Yuriyivna, graduate student, National Transport University, graduate student of department of organization of production, e-mail: shkarovskaya.nat@mail.ru, tel. +380975074546, Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova 1, k.206.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Савенко В.Я., доктор технічних наук, професор, Національний транспортний університет, завідувач кафедрою будівництва та експлуатації доріг, Київ, Україна.

Новікова А.М., доктор економічних наук, заступник директора ДП «ДержавтотрансНДІпроект» з наукової роботи, Київ, Україна.

REVIEWER:

Savenko V.J., PhD, professor, National Transport University, head of department of road construction and maintenance, Kyiv, Ukraine.

Novikova A.M., Ph.D., Deputy Director of "DerzhavtotransNDIproekt" for Research, Kyiv, Ukraine.